

ХУДАЛДАА, ХӨГЖЛИЙН БАНК ХК

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН 2023 ОНЫ ТАЙЛАН

ТУЗ-ИЙН ТАЙЛАН

Удиртгал

Төлөөлөн удирдах зөвлөл (цаашид “ТУЗ” гэх) нь хөрөнгө оруулагчдын үнэ цэнийг урт хугацаанд нэмэгдүүлэхэд төвлөрөн ажиллах ба Олон улсын болон дотоодын хөрөнгө оруулагчийн зүгээс сайн засаглалыг хэрэгжүүлэх, бэхжүүлэх болон байгууллагын удирдлагын үр дүнтэй байдлыг үнэлэх зорилгоор жилдээ 1 доошгүй удаа тайлангаа танилцуулж, үйл ажиллагааг үнэлэх нь үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, хяналтыг сайжруулах сайн талтай гэж үздэг тул энэхүү тайланг хөрөнгө оруулагч болон орологч талуудад зориулан бэлтгэв.

Банкны тухай хууль, Банкны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль (2021)-д тус тус заасны дагуу 2022 оноос эхлэн бэлтгэл хийж, 2023 оны 5 дугаар сард хувьцаагаа амжилттай олон нийтэд анх удаа санал болгон нэмж гаргаж, 2023 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрөөс эхлэн Банкны хувьцаа Монголын хөрөнгийн бирж дээр чөлөөтэй арилжаалагдаж, Худалдаа, хөгжлийн банк (цаашид “ХХБ” гэх) нь нээлттэй хувьцаат компани болсон бөгөөд үүний дагуу зохицуулагч байгууллагуудаас баталсан дагаж мөрдөх журам, заавруудын хэрэгжилтийг хангах, банкны дотоод заавар журамдаа тусгах, өөрчлөх, нийцүүлэх үйл ажиллагааг тогтмол хийн ажиллахад Банкнийг үүрэг, зөвлөмжөөр ханган ажиллаж байна.

ТУЗ нь Банканд тулгарч буй асуудлуудыг бодлогын хэмжээнд шийдвэрлэх, үйл ажиллагааг дэмжих, гүйцэтгэх удирдлагыг сонгож, чиглүүлэх үүргийнхээ хүрээнд банкны стратеги зорилго, зорилтыг баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж, зөвлөмж, чиглэлээр ханган ажиллаа.

Бүрэлдэхүүн

Олон талт үзэл бодол, ур чадвартай боловсон хүчнээр багаа бүрдүүлснээр байгууллагын бизнесийг дэмжих, өргөжүүлэх, эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх зэрэг өргөн хүрээний чиглэл зөвлөмжийг өгөх бололцоо бүрддэг ба ХХБ-ны ТУЗ нь мэргэшсэн есөн гишүүдийн бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна.

- Рандолф Коппа -ТУЗ-ийн дарга
- Д.Эрдэнэбилэг – ТУЗ-ийн гишүүн
- Д.Хүрэлбаатар – ТУЗ-ийн гишүүн
- Д.Янжмаа – ТУЗ-ийн гишүүн
- А.Энхмэнд – ТУЗ-ийн гишүүн
- Д.Отгонбилэг – ТУЗ-ийн гишүүн
- Ж.Дэлгэрсайхан – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
- Ж.Болормаа – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
- З.Нарантуяа – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Үйл ажиллагаа

Монголбанкнаас олгосон тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа эрхэлдэг, олон нийтээс хөрөнгө татан төвлөрүүлсэн нээлттэй хувьцаат компани болохын хувьд ТУЗ нь хууль тогтоомж, эрх бүхий байгууллагаас баталсан дүрэм, журам, зааврын хүрээнд ажиллаж байна.

ТУЗ нь 2023 онд ойролцоогоор 83 хувийн дундаж ирцтэйгээр 26 удаа хуралдаж, доор дурдсан чиглэлээр асуудлуудыг хэлэлцэн шийдвэрлэж, нийт 76 тогтоолыг баталж гаргасан байна. Үүнд:

- Банкны урт, дунд, богино хугацааны стратеги, бизнес төлөвлөгөө болон санхүүгийн төсвийг батлах, гүйцэтгэлтэй танилцах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Тайлант хугацаанд Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг 4 удаа зарлан хуралдуулан, хурлын бэлтгэлийг хангах, хурлын зар, хэлэлцэх асуудалтай холбоотой мэдээлэл болон гарах шийдвэрийн төсөл, бусад баримт бичгийг зохих журмын дагуу бэлтгэх, хүргэх зэрэг ажлыг ТУЗ-ийн Нарийн бичгийн даргын ажил үүргийн хүрээнд дамжуулан зохион байгуулалтыг хийж ажилласан байна. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар дараах агуулгаар 14 тогтоолыг батлуулсан байна. Үүнд:
 - Хувьцаатай холбоотой шийдвэр болон ХХБ ХХК-ийн дүрэмд өөрчлөлт оруулах;
 - ХХБ ХХК-ийн хуулийн этгээдийн хэлбэрийг өөрчлөх тухай;
 - Худалдаа, хөгжлийн банк ХК-ийн дүрэм батлах;
 - ТУЗ-ийн банкны санхүүгийн тайланд өгсөн дүгнэлтийг батлах;
 - ТУЗ-ийн зардлын төсөв батлах;
 - ТУЗ-ийн гишүүдийг сонгох.
- Ногдол ашгийн бодлого батлах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах, ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэр гаргах;
- ХХБ-ны эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрх (хувьцаа болон бусад үнэт цаасыг оролцуулан)-ийн зах зээлийн үнэ тогтоох;
- Засаглалын бодлого, журмыг тогтоох, батлах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах;
 - “Худалдаа, хөгжлийн банкнаас бусад оролцогч талуудтай харилцах, хамтран ажиллахад баримтлах бодлого”;
 - “Хөрөнгө оруулагчтай харилцах хөтөлбөр”;
 - “Худалдаа, хөгжлийн банкны гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагааны журам”;
 - “Худалдаа, хөгжлийн банкны мэдээллийн ил тод байдал, тайлагналын журам”;
 - “Худалдаа, хөгжлийн банкны сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцэл хийх журам”;
 - “Худалдаа, хөгжлийн банкны ногдол ашгийн бодлого”;

- “Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнийг сонгон шалгаруулах, нэр дэвшүүлэх журам”;
- “Худалдаа, хөгжлийн банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дэргэдэх ажлын албаны журам”;
- ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодын бүтэц, бүрэлдэхүүнийг батлах, өөрчлөлт оруулах;
- Хөндлөнгийн аудитын байгууллагыг сонгох, аудитаар баталгаажсан тайлан, аудитын дүгнэлттэй танилцах, хүлээн авах;
- Дотоод аудитын газрын төсөв, орон тоо, төлөвлөгөөг батлах, гүйцэтгэлтэй танилцах, газар, харьяа хэлтсийн удирдах ажилтныг томилох;
- Эрсдэлийн удирдлагын бодлого, журам, заавар, аппетит, төлөвлөгөөг батлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Худалдаа хөгжлийн банкны Мөнгө угаах болон терроризмын санхүүжүүлэхтэй тэмцэхтэй холбоотой үйл ажиллагаанд хяналт тавих, гүйцэтгэлтэй танилцах, холбогдох бодлого, журам, зааврыг батлах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах;
- Холбогдох хууль тогтоомж, заавар журамд заасны дагуу активыг холбогдох эрсдэлийн сангаас хаах;
- Эх үүсвэр татах, авах, зээл авах зөвшөөрөл олгох;
- Хууль тогтоомж, ХХБ-ны дүрэмд заасан ТУЗ-ийн бүрэн эрхэд хамаарах бусад асуудал.

ТУЗ-ийн хурал болон тогтоолоор өгөгдсөн үүргийн биелэлтэд ТУЗ-ийн дэргэдэх Ажлын албаар дамжуулан хяналт тавьсан ба банкнаас улирал бүр гүйцэтгэлийн тайланг гаргуулан авч, ТУЗ-ийн гишүүдэд мэдээлэх, шаардлагатай бол нэмэлт үүрэг, зөвлөмж өгөх, ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодуудын хурлаар хэлэлцэх зэрэг арга хэмжээ авч ажилласан гарсан.

2023 онд ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын хороо, Эрсдэлийн удирдлагын хороо, Цалин урамшууллын болон нэр дэвшүүлэх хорооны үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, бодлого заавар журмуудаар зохицуулалтуудыг илүү сайжруулан ажилласан. ТУЗ-ийн хараат бус гишүүд хагас жил тутамд олон нийтэд тайлангаа нээлттэй мэдээлж байгаа бөгөөд ТУЗ-ийн дэргэдэх Хороод нь жил бүр ТУЗ-ийн хуралд ажлаа тайлагнан ажилладаг ба холбогдох хороодын тайланг энэхүү тайланд хавсаргав.

АУДИТЫН ХОРОО

Бүрэлдэхүүн

Дотоод аудитын хараат бус, бие даасан байдлыг хангах үүднээс Дотоод аудитын газар (цаашид “ДАГ” гэх) нь ТУЗ-ийн шууд удирдлага дор ажилладаг ба ТУЗ-ийн дэргэдэх хараат бус гишүүнээр даргалуулсан Аудитын хороонд ажлаа тайлагнадаг нь хяналтын нэгжийн үүргийг хараат бус, бие даасан байдлаар хэрэгжүүлэх боломжийг хангадаг. Аудитын хороо нь Банкны засаглал, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, ёс зүйн хэм хэмжээ, санхүүгийн тайлагналт, дотоод хяналтын тогтолцоо, хөндлөнгийн болон дотоод аудитын үйл ажиллагаанд системтэйгээр дүгнэлт өгөх, банкны хувьцаа эзэмшигчид, ТУЗ болон бусад оролцогч талуудад үнэн зөв бодит мэдээллийг хүргэх замаар байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалтын бүх түвшинд сайн засаглалын тогтолцоог бэхжүүлэх зорилготой.

ТУЗ-ийн 2023 оны 8 дугаар сарын 10-ны өдрийн 57 тоот тогтоолоор Аудитын хорооны бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн томилсон. Үүнд:

- Хорооны дарга - ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Ж.Дэлгэрсайхан,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Ж.Болормаа,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн гишүүн Д.Отгонбилэг.

Нарийн бичгээр ДАГ-ын захирлын үүрэг гүйцэтгэгч Л.Одмаа ажиллаж байна.

Аудитын хороогоор хэлэлцсэн асуудлууд

Аудитын хороо нь хорооны үйл ажиллагааг идэвхитэй зохион байгуулах, шаардлагатай асуудлыг тухай бүр хэлэлцэн шийдвэрлэхэд анхаарч ажиллаж байна. Аудитын хороо нь 2023 онд улирал бүр (4 удаа) хуралдаж, нийт 6 асуудлыг хэлэлцэхээр төлөвлөсөн бөгөөд тайлант хугацаанд 5 удаагийн хурлаар 9 асуудлыг хэлэлцсэн байна.

№	Хурлын огноо	Хэлэлцсэн асуудал		Ирц
1	2023.02.16	1	“ДАГ-ын 2022 оны ажлын тайлан”-гийн танилцуулга	100%
		2	“ДАГ-ын 2023 оны аудитын ажлын төлөвлөгөө”-ний төслийн танилцуулга	
2	2023.05.03	3	“Суурь бүртгэлийн системийн шинэчлэл төслийн явц”-ын мэдээлэл.	100%
		4	“ДАГ-ын 2023 оны 1-р улирлын ажлын тайлан”-гийн танилцуулга	
3	2023.07.20	5	“ХХБ-ны 2023 оны 2-р улирлын санхүүгийн үзүүлэлт”-ийн мэдээлэл.	100%
4	2023.08.30	6	“ХХБ-ны 2023 оны санхүүгийн тайланд аудит хийх байгууллагыг сонгох” тухай	100%
		7	“ДАГ-ын 2023 оны 2-р улирлын ажлын тайлан”-гийн танилцуулга	
5	2023.11.30	8	“ДАГ-ын ажилтнуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээний загвар”	100%
		9	“ДАГ-ын 2023 оны 3-р улирлын ажлын тайлан”-гийн танилцуулга	

Хурлаар хэлэлцсэн асуудлуудтай холбоотой гаргасан шийдвэрийг ТУЗ-д танилцуулж тухай бүр нь зохих тогтоол, шийдвэрийг гаргуулж ажилласан ба үйл ажиллагааг сайжруулах, чанаржуулах талаар санал, зөвлөмжүүдийг гишүүдээс тухай бүр өгсөн. Мөн аудитын үйл ажиллагаа болон тайлагналтай холбоотой аудитын хорооны гишүүдээс өгсөн санал, зөвлөмжүүдийг ажилдаа хэрэгжүүлж, аудитын тайлангууддаа тусгаж ажиллахыг ДАГ-т даалгаж, санал зөвлөмж, шийдвэрийн хэрэгжилттэй аудитын хорооны хурлаар танилцаж, нэмэлт үүргүүдийг өгч ажилласан байна.

ЦАЛИН, УРАМШУУЛЛЫН БОЛОН НЭР ДЭВШҮҮЛЭХ ХОРОО

Бүрэлдэхүүн

Цалин, урамшууллын болон нэр дэвшүүлэх хороо (цаашид “ЦУНДХ” гэх) нь ХХБ-ны ТУЗ-ийн хяналт, удирдлагын үүргээ үр дүнтэй, ашигтайгаар хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх эрх, үүрэг бүхий 3 гишүүний бүрэлдэхүүнтэй, 1/3 буюу 2 гишүүн нь хараат бус гишүүн байна. Тус хороо нь ТУЗ-ийн бүтэц бүрэлдэхүүнд эргэн хяналт хийх, гишүүдийг сонгон шалгаруулах, үнэлэх, Гүйцэтгэх удирдлага болон удирдлагын түвшний захирлуудыг нэр дэвшүүлэх, ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг дүгнэж тайлагнах, тэдгээрийн цалин хөлс урамшууллын хэмжээ, бодлогыг тодорхойлох, банкны бүтэц, зохион байгуулалт, засаглалыг хөгжүүлэх чиглэл өгөх зэрэг эрх үүрэгтэй хороо болно.

ТУЗ-ийн 2023 оны 8-р сарын 10-ны өдрийн 57 тоот тогтоолоор Цалин, урамшууллын болон нэр дэвшүүлэх хорооны бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн томилсон. Үүнд:

- Хорооны дарга - ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Ж.Болормаа,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн З.Нарантуяа,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн гишүүн Д.Янжмаа.

Хорооны нарийн бичгээр ХНҮАХ-ийн захирал Д.Оюунчимэг ажиллаж байна.

ЦУНДХ-ны 2023 оны хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл.

№	Хийгдэх ажил	Хугацаа	Гүйцэтгэл
1	Банкны цалин, урамшуулалын гүйцэтгэлтэй танилцаж, төсвийг батлах	2023.01 сар	100%
2	ДАГ болон түүний харьяа хэлтсийн ажилтнуудын үнэлгээний үр дүнг хэлэлцэх	2023.01 сар	100%
3	ЦУНДХ-ны журмын дагуу удирдах ажилтны ажлын гүйцэтгэл болон гэрээний биелэлтийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлох,	2023.02 сар	60%
4	ТУЗ-ийн гишүүнийг сонгох, томилох зааврыг батлах	2023.03 сар	100%
5	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнд горилогчийг танилцуулж, шийдвэрлүүлэх (шаардлагатай тухай бүрт)	тухай бүрт	100%
6	ТУЗ-ийн гишүүнд нэр дэвшүүлэх, гишүүний үүрэгт ажлаас чөлөөлөх асуудлыг ТУЗ-ийн хуралд танилцуулах (шаардлагатай тухай бүрт)	тухай бүрт	100%
7	ТУЗ-ийн дэргэдэх хорооны бүтэц бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах (шаардлагатай тухай бүрт)	тухай бүрт	100%
8	Банкны ажилтнуудын цалин, хөлстэй холбоотой асуудлууд (шаардлагатай тухай бүрт)	тухай бүрт	100%
9	Хорооны 2022 оны ажлын тайланг ТУЗ-д танилцуулах	2023.01 сар	100%
10	Шаардлагатай тохиолдолд ДАГ-ын газар, хэлтсийн захирал буюу удирдах ажилтны томилгоог хэлэлцэх	тухай бүрт	100%
11	Банкны эрх бүхий албан тушаалтны залгамж халааны бодлогын төсөлд дүгнэлт өгөх	2023.04 сар	50%
Гүйцэтгэл			92%

ЦУНДХ-оор хэлэлцсэн асуудлууд:

2023 онд нийт 9 удаагийн хурал зарлан хуралдаж, 12 асуудлыг хэлэлцэн хурлын тэмдэглэл гарсан байна.

№	Хэлэлцсэн асуудал	Хэрэгжилтийн хувь
1	Зөвлөх үйлчилгээний байгууллагатай гэрээ байгуулах итгэмжлэлийг олгох асуудлыг шийдвэрлэх;	100%
2	ДАГ болон түүний харьяа хэлтэс, ТУЗДАА-ны ажилтнуудын чадамжийн үнэлгээний үр дүнд	100%
3	ЦУНДХ-ны 2023 оны ажлын төлөвлөгөөг хэлэлцэж, шийдвэрлэх;	100%
4	ДАГ болон түүний харьяа хэлтсийн ажилтнуудын чадамжийн үнэлгээ болон цалингийн өөрчлөлтийн асуудлыг дахин хэлэлцэн хуралдав.	100%
5	“Компанийн тухай хууль, Банкны тухай хууль, Худалдаа, хөгжлийн банкны дүрэмд зааснаар ХХБ нь ТУЗ-ийн 9 гишүүнтэй байх шаардлагатай бөгөөд ТУЗ-д ердийн гишүүнээр нэр дэвшүүлэх асуудал	100%
6	ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодын шинэ бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн байгуулах санал	100%
7	ДАГ болон түүний харьяа хэлтсийн захирлуудын тайлан болон томилгооны асуудал	хойшлогдсон
8	- Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ердийн гишүүнд нэр дэвшигчдийн ур чадвар, мэдлэг, боловсрол, ажлын туршлага нь банкны дүрэм, Банкны тухай хууль, Компанийн тухай хуульд заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх; - Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ердийн гишүүнд нэр дэвшигчдийг сонгох тухай	100%
9	Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийг нэр дэвшүүлэх тухай;	100%
10	ХХБ-ны бүтэц зохион байгуулалтад өөрчлөлт оруулах тухай	Дахин хэлэлцэх
11	Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнийг сонгон шалгаруулах, нэр дэвшүүлэх журмын төсөл	100%
12	Худалдаа, хөгжлийн банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дэргэдэх ажлын албаны бүтэц болон үйл ажиллагааны журамд өөрчлөлт оруулах тухай	100%

Дүгнэлт, цаашид хийгдэх ажлууд

2023 онд ЦУБНДХ-ны үйл ажиллагаа хэвийн үргэлжилж, шийдвэрлэх шаардлагатай чухал асуудлуудыг хэлэлцэн ажиллалаа. Цаашид хорооны ажиллах журмын дагуу банкны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, ХК болсонтой холбоотой ТУЗ-ын хурлаар шийдвэрлэх шаардлагатай асуудлуудыг хугацаа алдалгүй хэлэлцэн гишүүдийг мэдээллээр хангах чиг үүргээ биелүүлэн ажиллахаар байна.

Дараах чиг үүргүүдийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

- ✓ Гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшүүлэх, томилох шаардлагыг тодорхойлох, сонгон шалгаруулах, ТУЗ-д танилцуулах, банкны эрх бүхий албан тушаалтны залгамж халааны бодлогын төсөлд дүгнэлт өгөх;
- ✓ Банканд мөрдөгдөж буй цалин, хөлс, нийгмийн хангамжийн бодлогын төсөлд санал өгөх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, шаардлагатай бол санал хүргүүлэх;
- ✓ ТУЗ, ТУЗДАА, ДАГ, Гүйцэтгэх удирдлагад олгох цалин, хөлсний хэмжээ, бодлого, шалгуурыг тодорхойлох, санал гаргах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- ✓ Гүйцэтгэх удирдлагын ажлын гүйцэтгэлийг банкны эрхэм зорилго, стратеги төлөвлөгөөний биелэлт, ёс зүйн хэм хэмжээ болон банкны урт хугацааны ашигт ажиллагаатай уялдуулсан эсэх, үүргийн биелэлтэд дүгнэлт өгөх
- ✓ Банкны бүтэц, зохион байгуулалт, засаглалыг хөгжүүлэх, удирдамж чиглэл өгөх, эргэн хянаж, ТУЗ-д санал дүгнэлтээ танилцуулж, шийдвэр гаргуулах;
- ✓ Хууль тогтоомжид заасан бусад үйл ажиллагаа.

ЭРСДЭЛИЙН ХОРОО

Бүрэлдэхүүн

Банкны тухай хуулийн дагуу ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр даргалуулсан, ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын хууль журам, зохицуулагч болон олон улсын байгууллагууд, Базелийн хорооноос тогтоосон зөвлөмж, стандарт, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо, бодлого зэргийн хэрэгжилтийг хянах, чиглэл өгөхөд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлийн хороо юм. Үйл ажиллагааны өргөн цар хүрээг хамарч хараат бус байдлаар эрсдэлээс хамгаалах, зах зээл, үйл ажиллагааны эрсдэл болон комплайнсын хэрэгжилтэнд баталгаажуулалт хийж, үнэлэлт дүгнэлт, зөвлөмж өгч ажилладаг.

ТУЗ-ийн 2023 оны 8 дугаар сарын 10-ны өдрийн 57 тоот тогтоолоор Эрсдэлийн хорооны бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн томилсон. Үүнд:

- Хорооны дарга - ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн З.Нарантуяа,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Ж.Дэлгэрсайхан,
- Хорооны гишүүн – ТУЗ-ийн гишүүн Рандолф Коппа.

Хорооны нарийн бичгээр Эрсдэлийн удирдлага, бодлого зохицуулалтын газрын захирал Д.Дэлгэрмаа ажиллаж байна.

Банкны Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл (ТУЗ), Эрсдэлийн удирдлагын хороо (ЭУХ), Гүйцэтгэх удирдлага, газар, хэлтэс, нэгжүүдийн эрсдэлийн удирдлага дахь үүрэг оролцоог дараах байдлаар зохицуулдаг. Үүнд:

Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл нь:

- Эрсдэлийн Удирдлагын Хороо болон эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх газар, хэлтэс, нэгжүүд, тэдгээрийн бүтэц зохион байгуулалтыг батлах;
- Банкны эрсдэлийн аппетитыг батлах;
- Банкны эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг батлах;
- Эрсдэлийн удирдлагын бүтэц, зохион байгуулалт, эрсдэлийн засаглал, соёлын тогтолцоо нь зохистой эсэхэд хяналт тавих;
- Банкны стратеги, төлөвлөгөөг батлах;
- Банканд учирч буй гол эрсдэлийн талаар мэдээлэлтэй байх.

Эрсдэлийн Удирдлагын Хороо нь:

- Банкны эрсдэлийн аппетитыг хэлэлцэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Банкны эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг хэлэлцэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Банкны эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог хараат бус, оновчтой, зохистой эсэхэд хяналт тавих;
- Эрсдэлийн соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх;
- Эрсдэлийн арга аргачлалуудтай танилцсан байх, сайжруулах зөвлөмж гаргах.

Эрсдэл хариуцсан Гүйцэтгэх захирлын орлогч нь:

- Банкны эрсдэлийн засаглал, тогтолцоо нь ТУЗ-ийн баталсан бүтцийн дагуу оновчтой эсэхэд хяналт тавих;
- ЭУХ болон ТУЗ-д банкны аливаа эрсдэл, лимитүүдийн биелэлтийн талаар хараат бусаар тайлагнах;
- Эрсдэлийн соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх;
- Эрсдэлийн хоёрдугаар хамгаалалтын шугамын газар, нэгжүүдийг удирдлагаар хангах, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;
- ЭУХ-ны гаргасан шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавих.

Банкны гүйцэтгэх удирдлагын түвшний хороод:

- ТУЗ-өөс тогтоосон эрсдэлийн аппетит, бодлогыг мөрдөн ажиллах;
- Эрсдэлийн аппетит, бодлоготой уялдуулан эрсдэлийн холбогдох лимитүүдийг батлах, мөрдөх;
- Эрсдэлийн үнэлгээний арга аргачлалыг батлах;
- Эрсдэлийн түвшин нь холбогдох лимитүүдээс хэтэрсэн тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг хэлэлцэх, батлах.

Банкны Эрсдэлийн удирдлагын хороо нь дараах зарчмаар ажиллана.

№		Тайлбар
1	Хэлэлцэх асуудлууд	<p>2021 оны 5 сарын 12-ны өдрийн 53 тоот Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор Эрсдэлийн удирдлагын хорооны ажиллах журмын шинэчилсэн найруулгыг баталсан.</p> <p>ЭУХ-ны ажиллах журмын 5-р бүлэгт хорооны хурлаар дараах асуудлуудыг хэлэлцэхээр заасан. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Банкны эрсдэлийн бодлогыг эргэн хянах, сайжруулалтын талаар • Банкны эрсдэлийн аппетит, ICAAP, ILAAP-ийн тайланг хэлэлцэх, • Эрх бүхий зохицуулагч байгууллагуудаас зайлшгүй хурлаар хэлэлцүүлэхээр заасан асуудлууд болон бусад шаардлагатай асуудлуудыг тусгасан жилийн туршид мөрдөх ЭУХ-ны хурлын хуваарь, ажлын төлөвлөгөөг хэлэлцэж, батлах. • Өмнөх оны ЭУХ-ны хурлаар хэлэлцсэн асуудлуудын хураангуй, гаргасан зөвлөмж, шийдвэр, тэдгээрийн гүйцэтгэлийн тайлан • Эрсдэлийн удирдлага хариуцсан газар, хэлтсүүдийн ажлын гүйцэтгэл, тэдгээрийн үр дүнгийн талаарх тайлан • Эдийн засгийн макро түвшин дэх орчны өөрчлөлт, банкны бизнес, стратеги төлөвлөгөөний өөрчлөлт, гадаад болон дотоод зах зээлийн орчны бусад өөрчлөлт, зохицуулах эрх бүхий байгууллагуудын журам, заавар, эрх зүйн актуудад гарсан өөрчлөлт зэргээс шалтгаалан эрсдэлийн аппетит, ICAAP, ILAAP-д орох өөрчлөлтийн талаар санал, зөвлөмж гаргаж, ТУЗ-д танилцуулах; • Банкны эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо, үйл ажиллагааны бүтэц, зохион байгуулалт; • Дотоод аудитын газар нь банкны эрсдэлийн удирдлагатай холбоотой аудитын тайлангаар баталгаажуулсан үр дүн, гаргасан зөвлөмж, тус зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний гүйцэтгэл • Эрх бүхий зохицуулагч байгууллагын шаардлагаар хуралдахаар заасан бусад асуудал;
2	Ажиллах зарчим	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЭУХ-ны ээлжит хурлыг улирал тутам 1 удаа, ээлжит бус хурлыг ЭУХ-ны дарга зарлан хуралдуулна. 2. Ээлжит болон ээлжит бус хуралд гишүүд 100 хувийн ирцтэй оролцох үүрэгтэй.

2023 онд ЭУХ-р хэлэлцсэн асуудлууд:

Эрсдэлийн удирдлагын хороо нь 2023 онд нийт 7 удаа цахимаар хуралдаж дараах 14 асуудлыг хэлэлцсэн байна. Үүнд:

№	Огноо	Хэлэлцсэн асуудал
1	2/6/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 онд баримтлах Эрсдэлийн аппетит"
2		"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 онд баримтлах Чанаргүй зээлийн стратеги"
3		ЭУХ-ны 2022 оны ажлын товч тайлан
4		ЭУХ-ны 2023 оны хурлын хуваарь, ажлын төлөвлөгөө
5		Эрсдэлийн газар, хэлтсүүдийн 2022 оны ажлын товч тайлан

6	3/31/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Тогтворжуулах төлөвлөгөө"
7	4/18/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Чанаргүй зээлийг бууруулах стратегийн 1-р улирлын гүйцэтгэл "
8		"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Эрсдэлийн аппетитын 1-р улирлын гүйцэтгэл"
9	6/5/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Тогтворжуулах төлөвлөгөө"
10	8/4/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Чанаргүй зээлийг бууруулах стратегийн 2-р улирлын гүйцэтгэл "
11		"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Эрсдэлийн аппетитын 2-р улирлын гүйцэтгэл"
12	10/4/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны МУТС-ын заавар, журам"-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай
13	10/23/2023	"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Чанаргүй зээлийг бууруулах стратегийн 3-р улирлын гүйцэтгэл "
14		"Худалдаа хөгжлийн банкны 2023 оны Эрсдэлийн аппетитын 3-р улирлын гүйцэтгэл"

Дээрх хурлуудад ЭУХ-ны гишүүд бүгд 100 хувийн ирцтэй оролцож, шийдвэрлэсэн байна. Хэлэлцсэн асуудлуудтай холбоотой санал, зөвлөмжийг тухай бүр танилцуулсан газар нэгжүүд болон банкны Гүйцэтгэх удирдлагад хүргүүлж ажилласан.

ХУДАЛДАА, ХӨГЖЛИЙН БАНК ХК-ААС 2023 ОНД БУСАД ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДТАЙ ХАМТРАН АЖИЛЛАСАН ТАЛААР ТАЙЛАН

Худалдаа, хөгжлийн банк нь 2023 онд нээлтэй компани болсноор холбогдох хууль, тогтоомж, Санхүүгийн зохицуулах хорооны Компанийн засаглалын кодексын зарчмуудыг хэрэгжүүлэх зорилтын хүрээнд шинээр хэд хэдэн хөтөлбөр, бодлого, журмыг баталсны нэг нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор баглагдсан “ Худалдаа, хөгжлийн банкнаас бусад оролцогч талуудтай харилцах, хамтран ажиллахад баримтлах бодлого” байсан бөгөөд тус бодлогод харилцагч талуудтай банкнаас харилцахдаа тэдгээрийн хэрэгцээ шаардлага, ашиг сонирхлыг тодорхойлж хамтран ажиллах, оролцоог хүлээн зөвшөөрөх, эрх ашгийг хүндэтгэх, хамтран ажиллах харилцааг хууль эрх зүйн хүрээнд зохицуулах арга хэмжээг нарийвчлан тусгаж, үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллах боломжтой болсоноор засаглалын бодлогыг илүү ил тод болгосон.

Энэхүү бодлогын хүрээнд Банк нь бусад оролцогч талуудыг доорх байдлаар ангилсан. Үүнд:

- Харилцагч (төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэн , хуулийн этгээд);
- Банкны ажилтан;
- Зээлдүүлэгч;
- Ханган нийлүүлэгч;
- Банкны үйл ажиллагаа явуулж буй орон нутгийн иргэд;
- Төрийн байгууллага гэж ангилсан ба энэхүү бодлогыг хэрэгжүүлэхдээ Банк болон түүний ажилтнууд нь бусад оролцогч талуудтай тэгш харилцах ба ямар нэгэн нөлөөнд үл автан, хуулийг дээдэлж, бие даасан хараат бус байдлаа хадгалж, бусад оролцогч талуудын эрх ашиг, нэр төрийг эрхэмлэн үзэх зарчмыг баримтласан болно.

1. Харилцагч болон банк хоорондын харилцаа

Банк нь харилцагчид үйл ажиллагаа болон харилцах үзүүлэлтээр ангилж, тэдний хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг өөрийн нэгж, салбар, тооцооны төв, тооцооны касс болон бусад холбогдох сувгуудаар дамжуулан харилцаж, үзүүлнэ. Харилцагчдад зориулсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ тогтмол сайжруулж 2023 онд банкны зах зээлд байгууллалтын сегментийн эзлэх хувиа хадгалж, жижиг дунд болон иргэдийн зах зээлд тэлэлт хийн ажиллаа.

Байгууллагын сегмент: Байгууллагын сегмент нь харилцагчдын хэрэгцээ, зан төлөв, онцлогийг судлан, тэдний онцлогт нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хүргэх замаар харилцагч төвтэй банк болох стратегийг баримтлан, дэд сегмент бүрээр нь харилцагч нарын онцлогийг тодорхойлж, тухайлсан чиглэл барьж ажиллаж байна.

Байгууллагын банкны газрын ажилтнууд нь шинэ харилцагч татах, одоогийн байгаа харилцагчдыг халамжлах, тогтоон барих, сегментийн харилцагчдад тохирсон банкны бүтээгдэхүүн үйлчилгээг санал болгож, байнгын уялдаа холбоотой хамтран ажиллаж, харилцагчидтай утас, цахим шуудан болон биетээр уулзалт хийх зэргээр харилцагчийн хэрэгцээ шаардлага, асуудлыг шийдвэрлэн ажиллаж байна.

Жижиг дунд, бизнесийн сегмент: Харилцагч төвтэй банк болох урт хугацааны стратегийн дагуу Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг дэмжих, Банкны үнэнч харилцагч болгох, хамтран ажиллах, халамжлах, бойжуулах замаар урт хугацаанд тогтвортой хамтран ажиллах бодлогын хүрээнд Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг бизнесээ амжилттай эрхлэх, удирдах, өргөжүүлэхэд Банк, харилцагч, түншийн гурвалсан хамтын ажиллагаагаар харилцагчдыг тасралтгүй сургах, хөгжүүлэх, чадавхжуулахад зорин ажиллаж байна.

"Жижиг, дунд бизнест мэргэшсэн ажилтнуудыг бий болгох, мэргэшүүлэх, тогтоон барих стратегийн хүрээнд харилцагчид өөрийн хариуцсан харилцааны менежертэй байх бөгөөд харилцагчийн ашиг сонирхол, хэрэгцээ, хүлээлтэд нийцсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг санал болгож, найрсаг, сэтгэл ханамжтай үйлчилгээ үзүүлж, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна.

Хамтын ажиллагааны хүрээнд харилцагчийг сургах, чиглүүлэх, гадны эх үүсвэртэй төсөл, хөтөлбөрүүд болон худалдааны санхүүжилтийн зээлийн хамгийн өргөн боломжийг бий болгон идэвхжүүлж, Байгууллагын сегментийн буюу том харилцагчидтай өртгийн сүлжээ үүсгэсэн жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн нөөц, боломжийг бүрэн ашиглахад чиглэж зах зээлээ тэлэхэд чухал ач холбогдол бүхий зорилтот шинэ харилцагчдад хүрч ажиллах, урт хугацааны тогтвортой харилцаа, хамтын ажиллагааг бий болгох зорилгоор шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг зах зээлд нэвтрүүлэн хамтран ажиллаж байна."

"Сегментийн зүгээс харилцагч нарыг харилцааны менежерүүдэд хуваарилсан бөгөөд тухайн харилцааны менежерүүд нь өөрийн хариуцсан харилцагч болон өөрийн сегментийн харилцагчдад Банкны дотоодод мөрдөгдөж буй дүрэм, журам, заавар, бодлогыг хэрэгжүүлэн мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

"Сегментийн зорилтот болон боломжит харилцагчдад чиглэсэн өдөрлөг, үйл ажиллагаа, арга хэмжээ, форум, сегментийн онцлогт тохирсон идэвхжүүлэлтийн арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулан ажиллах ба харилцааны менежер нь өөрийн хариуцаж буй харилцагчдад утас, цахим шуудан болон биет уулзалт хийх зэргээр жигд хүртээмжтэйгээр хамтын ажиллагаатай байх зорилгоор ажиллаж байна. Мөн Жижиг, дунд бизнесийн экосистемийг бүрдүүлэх, экосистемийг платформ банкны шийдлээр үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэхээр зорин ажиллаж байна.

"Иргэдийн сегмент": ХХБ-ны "Харилцагч тодорхойлох, хамтран ажиллах журам"-д заасны дагуу үндсэн болон дэд сегментийг тодорхойлон ажиллаж байна. Иргэдийн сегментийн харилцагчдад Банкны нийт салбар, тооцооны төв болон цахим сувгаар дамжуулан харилцагчийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг борлуулан хамтын ажиллагааг хариуцан ажиллаж байна.

Банк нь харилцагч төвтэй банк болох стратегийн хүрээнд иргэдийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн, өндөр өрсөлдөх чадвар бүхий бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг боловсруулж банкны нэгж болон цахим сувгуудаар харилцагчид хурдан, шуурхай, хүртээмжтэй, сэтгэл ханамжтай байдлаар хүргэхэд голчлон анхаарч, банкны нэгжийн модель, зохион байгуулалтыг шинэчлэн үйлчилгээг сайжруулах, зорилтот харилцагчтай харилцаа, холбоог нэмэгдүүлэх, цахим сувгаар бүх төрлийн үйлчилгээг хүргэхээр ажиллаж байна.

Улаанбаатар хотын салбар, тооцооны төвийн иргэдийн сегмент хариуцсан Харилцааны менежер, Харилцагчийн үйлчилгээний ажилтан, орон нутгийн салбарын Данс хариуцсан ажилтан, Борлуулалт, мэдээллийн ажилтнуудаар дамжуулан харилцагчийн ашиг сонирхол, хэрэгцээ, хүлээлтэд нийцсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг санал болгож, найрсаг, сэтгэл ханамжтай үйлчилгээ үзүүлж, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна.

Харилцааны менежерүүдийн өөрийн хариуцсан харилцагч болон өөрийн сегментийн харилцагчид Банкны дотоодод мөрдөгдөж буй дүрэм, журам, заавар, бодлогыг хэрэгжүүлэн мөрдлөг болгон ажиллаж байна. Харилцааны менежерүүд нь өөрийн сегментийн харилцагчдад утас, цахим шуудан болон биет уулзалт хийх зэргээр харилцааг эрхэмлэн өөрийгөө танилцуулж, харилцагчийн хэрэгцээ шаардлагыг байнга тодруулж хамтын ажиллагаатай ажиллаж байна.

Харилцагчийн үйлчилгээ:

Банкны салбар болон дуудлагын төвөөр үйлчлүүлсэн харилцагчдад хүлээлтээс давсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хүргэж байгаа эсэх, үйлчилгээний чанар болон харилцагчийн сэтгэл ханамжийн түвшинг тогтмол хэмжиж, үзүүлэлтийг нэмэгдүүлэхэд анхаарч, харилцагчийн үйлчилгээ авч буй суваг бүрээрх харилцагчийн сэтгэл ханамжийг **CSAT** болон **NPS** үзүүлэлтийг олон улсын аргачлалын дагуу тогтмол хэмжиж байгаа төдийгүй 2023 оны харилцагчийн сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлэхээр зорин ажиллаж байна.

Банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг банкны салбар, цахим, дуудлагын төвөөр үзүүлж буй үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилгоор олон улсын харилцагчийн үйлчилгээний стандарт, шилдэг туршлагыг тогтмол судалж ирсэн. ХХБ нь банкны стратеги болон зорилго, зорилттой уялдсан Үйлчилгээний төгөлдөршлийн стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж, харилцагчийн хүлээлтээс давсан сэтгэл ханамжтай үйлчилгээ үзүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор ISO 23592:2021 стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж албан ёсны гэрчилгээгээ гардан авлаа.

Бид 2023 онд ISO стандартын хэрэгжилтийн хүрээнд харилцагчийн санал хүсэлт, гомдлыг бүхий л сувгаар хүлээн авч аливаа гомдол, санал хүсэлт дахин давтагдаж буй шалтгааныг илрүүлж, бүтээгдэхүүн үйлчилгээг харилцагчид хамгийн хялбар, хүртээмжтэй байдлаар хүргэх үйл явцыг тасралтгүй сайжруулж харилцагчийн дуу хоолойг чухал орц болгон ашиглахад газар, хэлтэс, салбарууд нягт хамтран ажиллалаа.

2023 онд харилцагчдын ирүүлсэн маргаантай гүйлгээний хүсэлт болон санал хүсэлт, гомдлыг шуурхай шийдвэрлэж ажилласан ба **9 тэрбум** төгрөгтэй тэнцэхүйц хэмжээний санхүүгийн эрсдэлээс харилцагчаа хамгааллаа.

Банкны харилцагчтай харилцаж, үйлчилгээ үзүүлж буй ажилтан бүр “Худалдаа, хөгжлийн банкны харилцагчийн үйлчилгээний стандарт”-ыг мөрдөн ажилладаг ба үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийг сар, улирал бүрийн давтамжтайгаар тандалт, судалгаа хийж үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад чиглэн ажилладаг.

Банк, банкны ажилтнууд нь Харилцагчид үйлчлэх үйлчилгээний бодлогыг хэрэгжүүлэхдээ Монголын банкны холбооноос танилцуулсан банкны салбарын хэмжээнд харилцагчийн эрхийг хамгаалах нэгдсэн стандарт бүхий “Монгол улсын банкны үйлчилгээний кодекс”-ыг үйл ажиллагаандаа нийцүүлэн мөрдөн ажиллаж байна.

Худалдаа хөгжлийн банк нь Монгол улсын банкны үйлчилгээний кодекссыг үйл ажиллагаандаа нийцүүлэн мөрдөн ажилладаг ба харилцагчид үйлчлэх үйлчилгээний бодлогыг хэрэгжүүлэхдээ дараах үндсэн зарчмыг баримтлан ажиллана.

1. Харилцагчийн нууцлал, аюулгүй, найдвартай байдлыг хангах;
2. Харилцагчид үйл ажиллагааны ерөнхий мэдээлэл, зөвлөгөөг өгч, ил тод байдлыг хангах;
3. Харилцагчийн тэгш оролцоог хангах;
4. Харилцагчтай харилцах, үйлчилгээ үзүүлэх ажилтан хувийн ашиг сонирхлоо харилцагчийн ашиг сонирхлоос дээгүүр тавихгүй байх;
5. Хууль тогтоомжид заасан шаардлага хангасан харилцагчид үйлчилгээ үзүүлэх.

Маркетинг

ХХБ нь шинэ болон харилцагчдад хүргэж буй бүтээгдэхүүн үйлчилгээний мэдээллээ хүргэх зорилготой 7 компани ажил, 10 гаруй бүтээгдэхүүний идэвхжүүлэлтийн ажил, 12 төрлийн эвент зохион байгуулж ажиллаа. Эдгээрээр дамжуулан нэг жилийн хугацаанд давхардсан тоогоор 97 сая орчим хүнд мэдээлэл хүргэлээ.

Банкны албан ёсны социал сувгууд болох Facebook, Twitter, LinkedIn, Youtube гэсэн платформуороо дамжуулан 1122 контент бэлтгэн оруулж давхардсан тоогоор 56 сая хүнд мэдээлэл хүргэлээ.

ХХБ үйл ажиллагааны хувьд хамтран ажиллах шаардлагатай Монгол улсын ТОП телевизийн суваг, уншилт, хандалт сайтай мэдээллийн сайттай хамтран масс медиа сурталчилгаа, мэдээлэл хүргэлээ.

Мөн outdoor, indoor сурталчилгааны байгууллагуудтай хамтран байршил сайтай 9000 гаруй цэгт billboard сурталчилгаа, мэдээлэл хүргэн ажилласан байна.

2. Банк болон ажилтан хоорондын харилцаа

ХХБ нь банкны стратеги төлөвлөлт, урт хугацааны зорилго зорилтыг биелүүлэхийн тулд Ажилтан төвтэй Хүний нөөцийн бодлогыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

ХХБ нь дотооддоо Хөдөлмөрийн дотоод журам, Сургалт, хөгжлийн журам, Шүгэл үлээх бодлоготой бөгөөд жил бүр сургалт, хөгжлийн төлөвлөгөөг батлуулан мөрдөн ажиллаж байна.

2023 онд нийт 511 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор **21278** ажилтанг сургалтад хамруулав. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад 24.1%-аар өссөн байна.

Үүнээс шинээр томилогдсон ажилтнуудад ХХБ-ны байгууллагын соёл, ёс зүй, жендерийн эрх тэгш байдлын бодлогын талаарх сургалтыг заан явуулсан байна. Энэхүү сургалтаар ажилтан бүрийн ялгаатай байдлыг хүндэтгэх, бусадтай жендерийн мэдрэмжтэй харилцах, байгууллагын ёс зүйн хэм хэмжээг таниулах, ажилтан бүрийн харилцаа, хүндлэлийн талаар заан явуулсан байна.

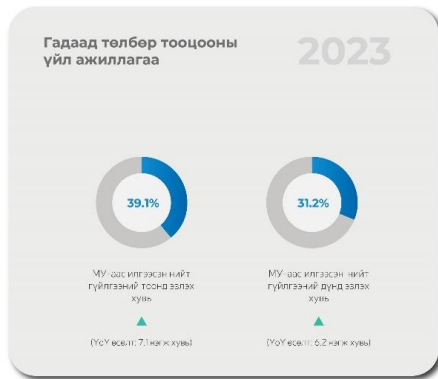
Сайн дурын үндсэн дээр ажилтан руу чиглэсэн 8 клуб үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулж байна. Клубүүд сар бүр дотоод уулзалтаа хийж, нийт ажилтнууд руу чиглэсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

Бид дараах сувгуудаар ажилтнуудынхаа санал санаачлагыг хүлээн авч, идэвхжүүлэлт, төсөл хөтөлбөр, бусад ажлуудын мэдээллийг хүргүүлэн ажиллаж байна. Үүнд:

- ✓ Ажилтан бүрийн дотоод вэб хуудсанд байрлах Ажилтан танд платформ
- ✓ Дотоод мэдээллийн цахим хаягууд
- ✓ Социал сувгууд
- ✓ Jira систем дэх ХНГ-ын төсөл
- ✓ Ажилтнуудад нээлттэй, ил тод байх, харилцах зарчмын дагуу дотоод вэб хуудсанд банкны ажилтнуудын Албан тушаал, холбоо барих мэдээлэл болон ажил үүргийн үйл ажиллагааны чиглэлийн товч мэдээллийг байршуулдаг ба бүх ажилтнууд нээлттэй хандах эрхтэй байна.

3. Зээлдүүлэгч болон банк хоорондын харилцаа

ХХБ нь гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагатай корреспондент харилцаа тогтоох, худалдааны санхүүжилтийн зээлийн шугам батлуулах, эх үүсвэр татан төвлөрүүлэх, гадаад төлбөр тооцоог түргэн шуурхай, найдвартай гүйцэтгэх зэрэг үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлийн хүрээнд гадаадын банкны олон улсад нэр хүндтэй байдал, кредит үнэлгээ, санхүүгийн тогтвортой байдал, зах зээлд эзлэх байр суурь, МУТС-тэй тэмцэх хөтөлбөр, олон улсын хориг арга хэмжээ болон бусад шаардлагатай мэдээ мэдээлэл, бизнесийн хэрэгцээ шаардлага хийгээд банканд ашигтай байх шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаж буй байдлаар нь судлан банкны удирдлагад танилцуулж, холбогдох шийдвэр гаргуулах бодлогыг баримталдаг.

ХХБ нь тайлант хугацаанд олон улсад нэр хүнд бүхий 41 банканд 78 ностро, 19 лоро данстай ажиллаа. 2023 онд Монгол Улсаас илгээсэн ам.долларын гүйлгээний тооны 45%, дүнгийн 35% орчмыг дангаар хийж гүйцэтгэсэн байна. 2023 оны эцсээр олон улсад нэр хүнд бүхий, өндөр кредит үнэлгээтэй The Bank of New York Mellon банканд ам.долларын ностро данс нээсэн нь 2024 онд тус үзүүлэлтүүдийг сайжруулах хүчин зүйл болно гэсэн таамаглалтай байна.

Худалдааны санхүүжилтийн үйл ажиллагааг дэмжих үүднээс гадаадын нэр хүнд бүхий томоохон банк, санхүүгийн байгууллагуудаас худалдааны санхүүжилтийн зээлийн шугам батлуулах, батлагдсан шугамын хэмжээг нэмэгдүүлэх чиглэлээр ажилладаг бөгөөд нэг банкны хараат байдалд орохгүй байх зорилгоор зээлийн шугамуудыг төрөлжүүлэн, жигд ашиглахыг эрмэлздэг билээ.

Харилцагчийн гадаад эх үүсвэртэй санхүүжилт авах, аккредитив, баталгаа нээх хүсэлтийг үндэслэн ХХБ нь харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласны дараа гадаадын өндөр зэрэглэлтэй банкууд руу албан хүсэлтийг илгээн холбогдох хүү, шимтгэлийн нөхцөлийг хүлээн авч харилцагчдад санал болгодог ба зээлдүүлэгч байгууллагаас авсан аливаа санхүүжилт харилцагчдын импортоор оруулж ирж буй бараа, бүтээгдэхүүнийг санхүүжүүлэхэд ашиглагддаг байна.

2023 онд ХХБ батлагдсан зээлийн шугамын ашиглалтыг нэмэгдүүлэх, харилцагчдад өрсөлдөхүйц хүү, шимтгэлийн нөхцөлийг санал болгох чиглэлийг баримтлан ажиллав. Худалдааны санхүүжилтийн бүтээгдэхүүний дүн өмнөх оноос 31.18%-иар өсөж нийт 634.38 сая ам.доллар хүрсэн бөгөөд үүгээрээ Монгол Улсын нийт импортын аккредитивын тооны 35%, гадаадад гаргасан баталгааны дүнгийн 58%, тооны 25% орчмыг тус тус гүйцэтгэжээ.

4. Ханган нийлүүлэгч болон Банк хоорондын харилцаа

ХХБ нь худалдан авах үйл ажиллагаандаа байгаль орчинд ээлтэй ногоон худалдан авалтад давуу тал олгох, нийгмийн хариуцлага, олон нийт рүү чиглэсэн үйл ажиллагаа болон үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих, худалдан авалтыг өндөр үр ашигтай байлгахын тулд технологийн шинэ дэвшлийг нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, нийлүүлэгчдийг өрсөлдөөний тэгш боломжоор хангах зэргээр үр ашигтай хамтын ажиллагааг эрхэмлэн ажиллаж байна.

Банк нь ханган нийлүүлэгчээс бараа, ажил үйлчилгээ авах, тэдгээрийг сонгон шалгаруулахтай холбоотой “Тендер шалгаруулалтын журам”, “Худалдаа, хөгжлийн банканд бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах үйл ажиллагааны заавар” -ыг тус тус баримтлан ажилладаг.

Ханган нийлүүлэгчтэй хийгдсэн гэрээний мэдээлэл 2023 он

Д/д	Статус	Гэрээний тоо	Мөнгөн дүн
1	Иргэн	244	33.7 тэрбум
2	Байгууллага	322	181,3 тэрбум
3	Гадаад байгууллага	4	0,15 тэрбум
Нийт		570	215.1 тэрбум

5. Төрийн байгууллагатай харилцах харилцаа

ХХБ нь төрийн байгууллагатай харилцагчийн хувьд бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр хамтран ажиллахаас гадна газар нэгжүүд өөрийн чиг үүрэгтэй холбоотой асуудлаар харилцах, төрийн байгууллагаас баталсан хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, банкны салбарын бодлого, хууль тогтоомжийн орчныг боловсронгуй болгох, өөрийн болон харилцагчийн ашиг сонирхлыг хамгаалан сэргээх зэргээр төрийн байгууллагуудтай харилцаж ажилладаг. Өнгөрсөн жилийн хугацаанд төрийн байгууллагуудтай харилцах харилцаанд дараахь асуудлуудад голчлон анхаарч ажилласан.

- **Төрийн цахим шилжилтийн бодлогыг дэмжих.** Төрийн цахим шилжилтийн бодлогын хүрээнд хийгдэж буй шинэчлэлийн шийдэл, арга хэмжээг өөрийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээндээ тухай бүр нэвтрүүлэх байдлаар хэрэглээний ач холбогдол, хамрах хүрээг дэмжиж ажилласан. Энэхүү бодлогын хүрээнд хууль тогтоомжийн өөрчлөлт, төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хийгдэж буй шинэчлэлд нийцүүлэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг цахим, хялбар хэлбэрт шилжүүлэх талаар ажилласан бөгөөд Банк нь тооцооны төвийн хэмжээний үйлчилгээг үзүүлэх боломжтой анхны цаасгүй буюу 100 хувь цахим нэгжийг байгуулан ажиллуулж эхэлсэн.
- **Төрийн байгууллага, банк хоорондын мэдээлэл солилцох хурд, үр дүнг нэмэгдүүлэх.** Тусгай зохицуулалтай үйл ажиллагаа явуулдаг мөн Монголын хөрөнгийн бирж дээр нээлттэй хувьцаагаа арилждаг байгууллагын хувьд Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо гэх мэт зохицуулалгч байгууллагуудад хугацаат тайланг өгөх, мөн татвар, нийгмийн даатгал, хууль эрх зүй, төрийн аудит зэрэг байгууллагуудад хуульд заасан мэдээлэлийг гаргаж өгөх тухайлан тогтоосон үүрэг хүлээж ажилладаг. Уг үйл ажиллагаатай холбоотойгоор оролцогч талуудын ачаалал, зардлыг бууруулах, цаг хугацааг хэмнэх, үр дүнтэй харилцааг бий болгох зорилгоор төрийн байгууллагуудтай харилцах цахим системийг хөгжүүлэх, шилжүүлэх, цахим харилцааг нэвтрүүлэх арга хэмжээг тогтмол дэмжин, хамтран ажиллаж байна.
- **Төрөөс хэрэгжүүлж буй эдийн засгийн салбарын хөгжлийг дэмжих зээл, зээлийн хүүгийн татаас, санхүүжилтийн хөтөлбөрүүдийг дэмжих.** Банк өөрийн эрхэлж буй үйл ажиллагаагаар дамжуулан төрөөс хэрэгжүүлж буй тодорхой салбарын эдийн засгийн болон хөгжлийн зээл, санхүүжилтийн бүхий л хөтөлбөрүүдэд ашгийн маржин үл хамааран оролцох зарчмыг хэрэгжүүлж ажилласан.
- **Төрийн байгууллагатай харилцах харилцаанд ашиг сонирхлын тэнцвэрийг хангах.** Арилжааны банк нь бизнесийн бөгөөд үйлчилгээний байгууллага болохын хувьд төрийн байгууллагын бодлого, байр суурийг хүндэтгэж ажиллах боловч уг харилцаанд өөрийн болон харилцагчийн хууль ёсны ашиг сонирхлын тэнцвэрийг хангах, байр сууриа бодлогын болон хууль тогтоомж боловсруулалтын шатанд илэрхийлэх, шаардлагатай тохиолдолд шүүх, хууль зүйн бусад арга хэрэгслээр ашиг сонирхлоо хамгаалах байр суурийг баримталж ажилладаг.

6. Бусад оролцогч талуудыг мэдээллээр хангах.

Банк нь өөрийн үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний мэдээллийг бусад оролцогч талуудад банкны албан ёсны цахим хуудас, Монголын хөрөнгийн биржийн цахим хуудас, болон олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр холбогдох заавар журмын дагуу тухай бүрт мэдээлэн ажиллаж байна. Энэхүү үйл ажиллагааг зохион байгуулахтай холбогдуулан дотооддоо Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар Ил тод тайлагналын журмыг батлан хариуцах газар нэгжүүдэд үүрэгжүүлсэн байна.